

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας είναι ένα βιβλίο πολιτικής οικονομίας. Απευθύνεται σε όλους τους Έλληνες πολίτες που ενδιαφέρονται για το μέλλον της χώρας μας. Διότι, σε μεγάλο βαθμό, το μέλλον της χώρας μας θα προσδιοριστεί από πολιτικές επιλογές που σχετίζονται με την οικονομία.

Για να μπορέσουμε να αξιολογήσουμε τις επιλογές που έχουμε μπροστά μας, μετά την εκδήλωση της πρωτοφανούς κρίσης που έχει ενσκήψει στην παγκόσμια οικονομία, θα πρέπει να συνεκτιμήσουμε πολλούς παράγοντες. Τις επιπτώσεις και το μέλλον της παγκοσμιοποίησης, τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς που προκύπτουν από τη συμμετοχή μας στην ευρωζώνη, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας, τις επιλογές που κάναμε στο παρελθόν και τις επιπτώσεις τους.

Αυτό επιχειρώ να κάνω με αυτό το βιβλίο. Δεν ήθελα να γράψω ένα ακόμη βιβλίο με τις προσωπικές απόψεις ενός πολιτικού. Επιχειρώ να αναλύσω με αντικειμενικό τρόπο, με τη βοήθεια της θεωρίας, των οικονομικών στοιχείων και της πολιτικής μου εμπειρίας, όλα τα

παραπάνω ζητήματα. Όστε να καταλήξω σε χρήσιμα συμπεράσματα για την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσουμε όσο διαρκεί η κρίση, αλλά και για την προετοιμασία που πρέπει να κάνουμε για τη μακρά περίοδο που θα ακολουθήσει όταν η κρίση θα έχει περάσει.

Το βιβλίο αυτό είναι βεβαίως ένα βιβλίο πολιτικό. Ένα βιβλίο για την πολιτική του μέλλοντος. Είναι όμως ένα πολιτικό βιβλίο απόλυτα τεκμηριωμένο. Χωρίς να χρησιμοποιεί ακαδημαϊκές μεθόδους, όπως παραπομπές, βιβλιογραφικές αναφορές και υποσημειώσεις, είναι τεκμηριωμένο επιστημονικά, τεκμηριωμένο στατιστικά (χρησιμοποιούνται τα τελευταία στατιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης), τεκμηριωμένο ιστορικά, τεκμηριωμένο πολιτικά. Ανατρέχει στην εμπειρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην εμπειρία της Ελλάδας μετά τη μεταπολίτευση, αξιολογεί πολιτικές που ακολουθούνται σε διάφορες χώρες, αλλά και την πολιτική που ακολουθήθηκε στις διάφορες φάσεις της μεταπολίτευσης.

Το βασικό μου συμπέρασμα είναι ότι θα πρέπει να επιμείνουμε στις μεταρρυθμίσεις που, έστω και ατελώς, προωθούνται τα τελευταία χρόνια. Ότι πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας στην κατεύθυνση του λιγότερου κράτους στην οικονομία και της περισσότερης οικονομίας στο κράτος. Η κρίση δεν πρέπει να μας οδηγήσει σε επιλογές και πειραματισμούς που απέτυχαν στο παρελθόν και καταδίκασαν την Ελλάδα σε μία εικοσαετία οικονομικής απόκλισης. Απαιτείται συνέχεια και συνέπεια, αλλά και ένταση των προσπαθειών, τόσο στην επιδίωξη της δημοσιονομικής προσαρμογής όσο και στις μεταρρυθμίσεις στην οικονομία και το κράτος.

Όσοι πιστεύουμε σε αυτές τις ιδέες, έχουμε υποχρέωση να συνεχίσουμε την προσπάθεια για τη δημιουργία των κατάλληλων πολιτικών προϋποθέσεων, απέναντι στις δυνάμεις του κρατισμού και του λαϊκισμού.

Πολλά από τα ζητήματα που πραγματεύεται το βιβλίο αυτό με απασχολούν για πολλά χρόνια. Τόσο ως ακαδημαϊκό όσο και ως πολιτικό. Το Κεφάλαιο 2 βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μία διάλεξή μου τον Φεβρουάριο του 2008 στο Κολέγιο του Αγίου Αντωνίου, στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, και το Κεφάλαιο 3 σε μία ανάλογη διάλεξη τον Νοέμβριο του 2008 στην Οικονομική Σχολή του Λονδίνου.

Στο να φθάσει το βιβλίο αυτό στην τελική του μορφή συνέβαλαν πολλοί τους τελευταίους μήνες. Πρώτη από όλους η Δίκα, με την οποία μοιράζομαι τη ζωή μου τα τελευταία τριάντα πέντε σχεδόν χρόνια. Η Έμμη Μάρκογλου και ο Βασίλης Τοκάκης διάβασαν το κείμενο και μου έκαναν εποικοδομητικές και ουσιαστικές παρατηρήσεις. Από τον εκδοτικό οίκο Καστανιώτη θα ήθελα να ευχαριστήσω, εκτός από τον Θανάση Καστανιώτη, τον Θόδωρο Στεφανόπουλο, που είχε την ευθύνη της παραγωγής, και τον Δημήτρη Καραδήμα, που είχε την επιμέλεια του κειμένου.

Εννοείται ότι όλα τα λάθη βαρύνουν τον συγγραφέα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

Αθήνα, 9 Ιουνίου 2009